

วิถีชีวิตประจำวันที่แสดงออกทางวาทกรรมในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย"

การนำเสนอถึงวิถีชีวิตประจำวันของตัวละคร ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" เป็นผลจากการศึกษาจากวาทกรรมของตัวละคร ที่แสดงออกถึงลักษณะวิถีชีวิตประจำวัน อันเป็นบทบาทการดำเนินชีวิต ในโลกของละครวิทยุ จากการศึกษาถึงแนวทาง และที่มาของการสร้างสรรค์โครงสร้งและเนื้อหาในบทที่ผ่านมา นั้น ข้อมูลที่นำเสนอในบทนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ต่อเนื้อหาว่า ผู้ส่งสาร คือคุณกัลยา ทิณพงษ์ ได้สร้างสรรค้วาทกรรมให้ตัวละครดำเนินบทบาท เพื่อนำเสนอลักษณะชีวิตประจำวันเป็นอย่างไร และวาทกรรมอันเป็นวิถีชีวิตประจำวันนั้น ได้ทำหน้าที่อย่างไร ทั้งทางด้านผู้ส่งสาร และผู้รับสาร โดยการศึกษาวิเคราะห์ดังที่กล่าวมานี้ ได้นำแนวคิดเรื่องวาทกรรม ร่วมกับแนวคิดเรื่องวิถีชีวิตประจำวัน มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

อนึ่ง ลักษณะวิถีชีวิตประจำวันที่น่าสนใจในบทนี้ เป็นวิถีชีวิตประจำวันที่พบจากวาทกรรมของตัวละครที่สำคัญของเรื่อง ที่มีพฤติกรรม หรือการปฏิบัติตน อยู่ในวิถีทางที่คล้ายคลึงกัน หรืออีกประการหนึ่งก็คือ การนำเสนอถึงรูปแบบของพฤติกรรม การกระทำต่างๆ ที่ตัวละครในสังคมต่างก็ปฏิบัติจนเป็นพฤติกรรมสังคมของตัวละคร ในละครวิทยุเรื่องนี้ โดยการศึกษาข้อมูลจากเทปบันทึกเสียงละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ทั้ง 75 ตอน พบว่า ตัวละครมีวาทกรรมที่แสดงถึงพฤติกรรมอันเป็นลักษณะวิถีชีวิตประจำวัน โดยสรุปเป็นประเด็นในการศึกษาวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. วาทกรรมที่เกี่ยวกับความช่วยเหลือเกื้อกูล

จากการศึกษาวาทกรรมในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นี้พบว่า การดำเนินชีวิตในสังคมของตัวละครนั้น มีวาทกรรมที่แสดงถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันของตัวละครปรากฏอยู่โดยทั่วไปในเนื้อหาเกือบตลอดทั้งเรื่อง โดยลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลดังกล่าวนี้ เป็นการช่วยเหลือระหว่างตัวละครที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกันในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน เป็นเพื่อน เป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคย หรือเป็นเพื่อนร่วมงานกัน เป็นต้น ดังจะ

ชกตัวอย่างจากเนื้อหาโดยอ้างอิงเหตุการณ์ ที่ตัวละครมีพฤติกรรมในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดังนี้

- มารุตช่วยเหลือขุน โดยรับว่าความและประกันตัวให้ เพราะขุนเป็นลูกชายของนัม ที่เป็นเพื่อนของละม่อม ซึ่งเป็นคนที่ดูแลแม่ของมารุต
- ประมุข ช่วยให้การเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่มารุต เมื่อพ่อของมารุตตายจากไป เพราะพ่อของมารุต เป็นเพื่อนสนิทกับประมุข
- กานดาช่วยเหลืออลิสา ทั้งในเรื่องที่พิกาศภัย และเรื่องอื่นๆ เพราะความเป็นเพื่อนสนิท
- ประมุขช่วยชี้แจง ในการขอร้องมารุตให้ความช่วยเหลือ เพราะชี้แจงเป็นเพื่อนเก่าที่เคยมีปัญหากับประมุข
- ครอบครัวของกานดา (พ่อ, แม่, พี่ชาย) ให้ความดูแลช่วยเหลืออลิสา เพราะอลิสา เป็นเพื่อนรักของกานดา
- หมู่วิทย์ช่วยเหลือจอย (นำเอกสารมาปรึกษามารุต) จนจอยสามารถชนะคดีได้ เพราะจอยเป็นน้องสาวของเพื่อนสนิทของหมู่วิทย์
- มารุตช่วยค้ำประกันหนี้สินที่เอนกก่อไว้ เป็นเงินถึง 5 แสนบาท เพราะเอนกเป็นลูกของประมุขผู้มีพระคุณ และมารุตก็รู้สึกว่าเขากับเอนกเหมือนเป็นพี่น้องกัน
- จำชีพยายามช่วยเหลือให้มารุต และกานดาคืนดีกัน เพราะจำชีต้องการเห็นกานดาที่เป็นนายของตนนั้นมีความสุข
- หมู่วิทย์และกานดา พยายามช่วยเหลือดูแลจำชี ให้มีสุขภาพดีขึ้น หลักจากที่เขาสูญเสียพี่ชาย เพราะความปรารถนาดี ที่จำชีเป็นเพื่อนร่วมงานกันมา

การดำเนินเรื่องในส่วนต่างๆของละครวิทยุเรื่องนี้ จะพบกับพฤติกรรมความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างตัวละครโดยตลอดทั้งเรื่อง โดยการช่วยเหลือที่เกิดขึ้นนี้ เป็นการช่วยเหลือที่ไม่มีการหวังผลประโยชน์ตอบแทน เป็นการช่วยเหลือในลักษณะของการเอื้อเฟื้อมีน้ำใจต่อกัน โดยวาทกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความช่วยเหลือกันของตัวละครนั้น วาทกรรมได้ทำหน้าที่บ่งชี้ถึงที่มาหรือเหตุผล ที่ตัวละครแสดงน้ำใจให้ความช่วยเหลือกัน ดังบทละครที่ยกตัวอย่างจากตอนที่ 31 จาก 2

- ประมุข - ไม่ต้องพูดหรอก... โทษๆ เชอก็ปฏิเสธเขาไปแล้วนี่มารุต เธอรู้มั๊ยว่า ทุกวันนี้ที่ลุงมีฐานะความเป็นอยู่ดี ๆ อย่างนี้เพราะใคร เมื่อก่อนนี่ ลุงเป็นเพียงเด็กบ้านนอกออกนอกนาคนหนึ่ง ที่เข้ามาในกรุงเทพฯ หวังที่จะมาสร้างชีวิตในเมืองอันศิวิไลซ์นี้ แล้วลุงก็ได้พบพี่ชายแหละ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือลงมาโดยตลอด จนกระทั่งทุกวันนี้ ลุงกล้าพูดได้อย่างเต็มปากเลยว่า ที่ลุงมีวันนี้ได้ ก็ด้วยความช่วยเหลือของพี่ชายเขา เขามีบุญคุณกับลุงและครอบครัว เรื่องนี้ลุงจำได้ขึ้นใจที่เด็ดขาด แล้วก็ไม่มีวันลืม - ที่เราได้รู้จักคบหากันมาอย่างนี้ พี่ชายมีส่วนช่วยเหลือลงมาโดยตลอด มันตรงกันข้าม ลุงเองเสียอีก ที่ไม่ได้มีส่วนช่วยเหลืออะไรเขาเลย ลุงเคยหวังเอาไว้ว่า สักวันหนึ่งลุงคงมีโอกาสทดแทนพระคุณของเขาบ้าง แล้ววันนั้นมันก็มาถึงจนได้ วันที่ลุงหวังเอาไว้ว่า วันหนึ่งเราจะได้ออกแทนบุญคุณของพี่ชาย ก็คือวันนี้ยังงี้ละ
- มารุต - ผมคงทำให้คุณลุงผิดหวังมากใช้มั๊ยครับ
- ประมุข - (น้อยใจ) ช่างมันเถอะ อ้อ่าไปคิดถึงมันเลย มันเป็นสิทธิของเชอก็จะช่วยหรือไม่ช่วย มันก็ไม่มีใครว่าเชอก็ได้
- มารุต - มันก็ไม่ใช่ว่าผมไม่อยากช่วยนะครับ... แต่...
- ประมุข - แต่อะไร
- มารุต - เอ้อ... คือ คุณลุงครับ ผมซาบซึ้งในพระคุณของคุณลุง ที่ซบเลี้ยงดูแล อบรมให้การศึกษากับผมมาโดยตลอด ประคองพ่อผมเลขที่เด็ดขาด บุญคุณนี้ผมไม่มีวันลืม
- ประมุข - มารุต ลุงจำได้ว่า ตั้งแต่เลี้ยงเชอก็มา ลุงไม่เคยขอร้องอะไรเชอก็สักอย่าง ครั้งนี้จะถือว่าคุณขอร้องเชอก็ได้ มารุต ช่วยผู้มีพระคุณของคุณลุงด้วยเถอะ
- วาทกรรมข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันของตัวละคร ใน 2 สถานะ คือ พี่ชายให้ความช่วยเหลือประมุข เพราะความรักเพื่อน จึงช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน แต่ประมุขสำนักในบุญคุณ จึงคิดช่วยเหลือพี่ชายบ้างเป็นการตอบแทน การพยายามเพื่อช่วยเหลือพี่ชายก็คือ ขอร้องมารุตที่เป็นบุตรบุญธรรม ที่ประมุขเองก็ช่วยเหลือเลี้ยงดูมารุตมาเพราะความรักเพื่อนเช่นกัน กล่าวคือ พ่อของมารุตเป็นเพื่อนสนิทของประมุข เมื่อมารุตต้องกำพร้าพ่อ ประมุขจึงให้ความช่วยเหลือ

เหลือเลี้ยงดูมารุต เพราะความรักเพื่อนสนิทที่ตายไปแล้วนั่นเอง วาทกรรมที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และความเป็นผู้มีบุญคุณระหว่างกัน ที่ต้องแสดงออกด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ อีกประการหนึ่งที่จะยกตัวอย่างของวาทกรรมมา แสดงให้เห็น ก็คือการช่วยเหลือเพื่อแสดงน้ำใจ จากเหตุการณ์ที่มารุตจะช่วยรับว่าความให้ขุน ในตอนที่ 8 ฉาก 3

- ขุน - แม่ ..แม่ไปเอาเงินที่ไหนมาจ้างนายเก่งๆอย่างนี้มาช่วยฉัน
- มารุต - เปล่าหรอก แม่ของเธอไม่มีเงินพอมารับจ้างฉันว่าความให้หรอก ฉันยินดีช่วยเธอด้วยความสมัครใจเอง
- ขุน - (ตกใจ) นี่ผมไม่ได้หุฬาด หรือประสาทพินเพื่อนไปนะครับ
- นั่ม - (เสียดสี) นี่แน่ะ... เอ็งไม่ได้เป็นอะไรทั้งนั้นล่ะ
- ขุน - แล้วทำไมคุณถึงมาช่วยผมล่ะครับ
- มารุต - คือฉันอ่านข่าวเธอในหนังสือพิมพ์ ฉันก็เลยรู้ว่าเธอเป็นลูกของบ้านนี้ แล้วบ้านนี้แม่ของเธอ ก็เป็นเพื่อนเก่ากับผู้ใหญ่คนหนึ่ง ที่แม่ของฉันรู้จัก
- นั่ม - น้ำละม่อมไงล่ะ เอ็งจำได้รีเปล่า

วาทกรรมที่ยกตัวอย่างมานี้ แสดงให้เห็นว่า ในบางโอกาส ตัวละครก็จะให้ความช่วยเหลือกันเพื่อแสดงน้ำใจ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ว่า มารุตช่วยเหลือขุน ทั้งๆที่ไม่รู้จักกัน เพียงแต่ขุนเป็นลูกชายของนั่มที่เป็นเพื่อนละม่อม คนดูแลรับใช้แม่ของมารุตเท่านั้น ซึ่งโดยปกติแล้วมารุตอาจไม่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเลยก็ได้ แต่มารุตก็แสดงน้ำใจ เพียงอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์รู้ว่าขุนเป็นลูกชายของละม่อม ก็ตัดสินใจให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

จากภาพรวมของลักษณะการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของตัวละคร ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นี้สามารถสรุปวาทกรรมที่แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลของตัวละครได้ว่า

การช่วยเหลือกันนั้น เป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ทางสังคมของตัวละครในลักษณะต่างๆ เช่น การช่วยเหลือเพราะความรักเพื่อนสนิท การช่วยเหลือเพราะความรักระหว่างเพื่อนร่วมงาน การช่วยเหลือเพราะความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก นอกจากการช่วยเหลือจะเป็นการแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครในด้านความรักแล้ว ยังแสดงถึงความมีน้ำใจ ในการช่วยเหลือระหว่างตัวละครที่ยังไม่สนิทสนมคุ้นเคยกัน เช่นกรณีที่มาชุด ช่วยเหลือจุน หรือ หมู่วิทยุช่วยเหลือจอย เป็นต้น ดังนั้น ภาพรวมในเรื่องที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมของตัวละครในเรื่องนี้ จึงเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยการให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อกัน ทั้งตัวละครที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกันมาก หรือน้อย ก็จะมีพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลจนเป็นวิถีชีวิตประจำวันดังที่ยกตัวอย่างมา

หากวิเคราะห์ถึงที่มาของการสร้างวาทกรรม ทางด้านผู้ส่งสาร ที่นำเสนอถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลของตัวละคร จนเป็นวิถีชีวิตประจำวันดังกล่าวมาแล้วนั้น เมื่อศึกษาถึงหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเลือกสรรในสิ่งที่ถูกต้องดีงามสู่สังคม ก็วิเคราะห์ได้ว่า ผู้ส่งสารต้องการจะชี้ นำบอกกล่าวถึงลักษณะของสังคมที่มีความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน โดยสร้างวิถีชีวิตของตัวละครให้เป็นแบบอย่าง โดยผลของวาทกรรมอาจสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับสังคมชีวิตจริง ที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน เพื่อความอยู่รอดในสังคม และกลุ่มผู้ฟังในสังคมชนบท ที่ยังคงมีลักษณะของสังคมในเชิงพึ่งพา ช่วยเหลือกันมากกว่าสังคมเมือง วาทกรรมอาจทำหน้าที่ให้เกิดความตระหนักและอนุรักษ์ รูปแบบของสังคมที่เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจต่อกันนี้ไว้ได้ต่อไป

2. วาทกรรมที่เกี่ยวกับความรัก

รูปแบบของความรักที่พบในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นี้ ที่ปรากฏอย่างเด่นชัด คือความรักของหนุ่มสาว ที่มีรูปแบบมุ่งไปสู่การสร้างครอบครัวใหม่ และการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งวาทกรรมที่พบจากบทบาทตัวละครหนุ่มสาวทั้ง 3 คู่ ในละครเรื่องนี้ เป็นไปในครรลองเดียวกัน ที่เรียกว่าลักษณะของพ่อแม่แม่อ่อน กล่าวคือ ต่างฝ่ายต่างไว้เชิง ไม่บอกความรู้สึกที่แท้จริงต่อกัน แต่กลับพูดหรือแสดงพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามกับความรู้สึก โดยตัวละครคู่พระ-นางทั้ง 3 คู่นี้ ต่างก็เป็นตัวละครสำคัญในการดำเนินเรื่องทั้งสิ้น ดังนั้น บทบาทของความรักจึงเป็นส่วนหนึ่ง ของการ

ดำเนินเนื้อหา ของละครวิทยุเรื่องนี้ โดยจะขอแยกอธิบายทีละคู่พร้อมตัวอย่างวาทกรรม อันเป็นข้อมูลที่น่ามาศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

1 คู่ของ กานดา-มารุต มีวาทกรรมที่แสดงบทบาทของความรัก สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาการดำเนินเรื่อง ดังนี้

- มารุตรับอาสาไปส่งกานดาที่บ้าน หลังจากงานเลี้ยง กานดาที่เห็นใจมารุตอยู่แล้ว ที่ถูกเซอแกล้งเอาเค้กเลงใบหน้า แต่กลับไว้เชิงไม่ยอมรับคำเชิญกลับบ้านพร้อมกับมารุต
- กานดาจะขอปรับความเข้าใจกับมารุต เพราะเริ่มเห็นว่ามารุตเป็นทนายความที่ดี แต่มารุต ที่แอบชอบกานดาอยู่แล้วกลับไว้เชิง ไม่ยอมพบทำความเข้าใจ แต่สร้างเงื่อนไขว่า กานดาจะต้องขอมขั้วรถไปกับเขาก่อน จึงจะยอมปรับความเข้าใจตามที่กานดาต้องการ
- หลังจากที่กานดา และมารุต ปรับความเข้าใจกันแล้วนั้น กานดาขอมรับนัดที่มารุตเชิญไปรับประทานอาหาร เมื่อกานดากลับมาแต่งตัวที่บ้าน ด้วยเครื่องแต่งกายที่สวยงาม และมีอารมณ์เบิกบาน จนพ่อแม่สงสัย แต่กานดาปิดบังว่า ไม่มีอะไรเป็นพิเศษ เพียงนัดเพื่อนไปกินข้าวนอกบ้านเท่านั้น
- มารุตคิดใจ อยากมีนัดกับกานดาอีก แต่ไม่กล้าชักชวนตรงๆ จึงแกล้งบอกว่ามีธุระเรื่องงานจะปรึกษา เพื่อให้กานดาขอมขั้วรถมาด้วย
- มารุตคิดถึงกานดา จึงขออนุญาตโทรมาหากานดาทุกคืน โดยอ้างว่า เพียงต้องการที่จะพูดคุยด้วย
- ในที่สุดมารุตก็ขอกานดาแต่งงาน แต่กานดากลับบ้ายเบี่ยง ให้ความเป็นเครื่องตัดสิน ไม่ขอมตอบรับในทันที ทั้งๆที่ตนเองก็มีจิตใจชอบพอมารุต
- เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญ คือข่าวเครื่องบินตก ทุกคน รวมทั้งกานดา คิดว่ามารุตอยู่ในเครื่องบินลำนั้น กานดาเสียใจมาก จึงขอมเปิดเผยให้ทุกคนรับรู้ว่า รักมารุตมาก และเมื่อมารุตติดต่อมาว่ายังไม่ตาย ทั้ง 2 คนต่างดีใจ สารภาพรักต่อกัน ในตอนที่ 17 จาก 4

- กานดา - (ร้องไห้ แต่น้ำเสียงดีใจ) มารุต...คุณยังไม่ตายจริงๆเหรอ
- มารุต - ไม่เอาน่าคนดี ก็ผมอยู่นี่แล้วไง หรือว่าคุณอยากให้ผมตาย
- กานดา - ยังจะมาพูดอีก คุณนี่
- มารุต - รู้มั๊ยว่า ผมคิดถึงคุณมาก นี่เพราะคุณช่วยผมไว้ทุกๆเลย
- กานดา - กานช่วยคุณ..
- มารุต - ก็ใช่นะซี ..ที่แรกผมกะว่า จะมากับเที่ยวบินมธนะนั้นแล้ว แต่พอดีมาถึงสนามบิน นึกขึ้นได้ว่า ลิมรูปของคุณเอาไว้ที่โรงแรม ผมก็เลยย้อนกลับไปเอา พอกลับไปที่สนามบินก็ไม่ทันเครื่องแล้ว ปรากฏว่าเครื่องเพิ่งออกไปเมื่อ 10 นาทีเอง ก็พอดีมีเครื่องแวะมากรุงเทพนี่อีกเครื่องหนึ่ง ผมก็เลยรีบจับเครื่องบินตามมาทันทีเลย
- กานดา - ที่แท้เป็นอย่างไรเอง
- มารุต - ก็ใช่นะซี..นี่เพราะคุณช่วยชีวิตผมไว้ทุกๆเลย
- กานดา - รูปนั้นต่างหากล่ะคะ
- มารุต - ก็รูปนั้นเป็นรูปคุณนี่นาผมเอาใส่กรอบวางไว้บนหัวเตียงทุกคืนเลย แล้วถ้ารูปนั้นไม่ใช่รูปคุณ ผมก็คงไม่กล้าเสี่ยง ขนาดยอมตกเครื่องบินกลับไปเอาหรอก ที่นี้เชื่อริยังว่าผมรักคุณมากแค่ไหน
- กานดา - เชื่อแล้วค่ะ
- มารุต - แล้วคุณล่ะ รักผมบ้างรีเปล่า...ว่าไง
- กานดา - (อืดเอียน) ก็..รักซิคะ
- มารุต - ชื่นใจของผม คุณรู้มั๊ยผมอยู่ที่โน่น ผมแทบไม่เป็นอันกินอันนอนเลย เพราะคิดถึงคุณอยากกลับมาหาคุณไวๆ พอเสีร์จคิด ผมก็รีบจับเครื่องบินกลับมาทันทีเลย
- กานดา - จนเกือบจะต้องเอาชีวิตไปทิ้งกลางทะเลแล้วใช่มั้ยล่ะ
- มารุต - แต่เพราะอำนาจของความรักที่ผมมีต่อคุณ จึงพาให้ผมรอดกลับมาได้
- กานดา - (เสียงหัวเราะเบาๆ)
- มารุต - หัวเราะอะไรเหรอ
- กานดา - คุณพูดเหมือนกับพระเอกลิเกเลยล่ะ
- มารุต - ถ้าผมจะเป็นพระเอกลิเก ก็ขอให้มันเป็นพระเอกในหัวใจของคุณเดี๋ยวนะ

- กานดา - ไม่เอาละค่ะ คุณนี่ยังพูดยังไม่ละเอียดเลย
- มารุต - นี่ ตาคุณบวมแสดงว่าคุณร้องไห้คิดถึงผมแล้วซิท่า
- กานดา - (ท่าเสีงสะบัด) ใครบอกล่ะ... ซิตู่ชะมัดเลย
- มารุต - อ้าว ถ้าไม่ใช่ ทำไมตาถึงได้บวมล่ะ
- กานดา - เมื่อก่อนนอนนอนต่างหาก
- มารุต - นอนนอน ริว่านอนไม่หลับ เพราะคิดถึงผมใช่ไหม
- กานดา - ทำไมจะต้องไปคิดถึงคุณด้วย...

วาทกรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมระหว่างกานดาและมารุต ต่างไว้เชิงไม่เปิดเผยความในใจต่อกัน เมื่อเกิดอันจำเป็นที่สุดทั้งคู่ก็สารภาพรักต่อกัน แต่ภายในใจเดียวกันนั้นเอง เมื่อเหตุการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ กานดาก็เริ่มไว้เชิงเหมือนที่เคย ดังวาทกรรมที่กานดาปฏิเสธมารุตว่า ไม่ได้ตาบวมเพราะร้องไห้คิดถึงมารุต อันเป็นบทบาทของความรัก ที่ฝ่ายหญิงมักจะปิดบังอำพรางความรู้สึกที่แท้จริง ไม่กล้าบอกให้อีกฝ่ายรับรู้ได้อย่างชัดเจน

2 คู่ของจำชีพ-ทิดชา การเป็นคู่รักกันระหว่างจำชีพและทิดชา เกิดขึ้นเพราะความบังเอิญที่ได้พบกัน และอาศัยกานดาเป็นแม่สื่อ พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักที่มีต่อกัน ก็คือจำชีพพยายามหาทางใกล้ชิดทิดชา ถึงกับยอมลงทุนซื้อรถยนต์ส่วนตัวเพื่อที่จะได้คอยรับ-ส่ง ขณะที่ทิดชาก็ยอมไปไหนมาไหนกับจำชีพ โดยไม่ปฏิเสธ แต่เมื่อจำชีพขอแต่งงาน ทิดชากลับเขินอายและบ่ายเบี่ยงให้จำชีพไปสอบถามกับพ่อแม่ จนกระทั่งทิดชาถูกยิง และตายจากไปก็ยังไม่ได้ออกว่ารักจำชีพ โดยทุกคนที่อยู่รอบข้าง ต่างก็รู้ว่าทิดชารักจำชีพ ตัวอย่างพฤติกรรมความรักแบบไทยๆของทิดชา และจำชีพที่ปรากฏอยู่ในการดำเนินเรื่อง มีดังนี้

- เมื่อจำชีพรู้ว่า กานดาเป็นพี่สาวของทิดชา จึงสารภาพกับกานดาว่าหลงรักทิดชา และขอร้องไห้กับกานดาสนับสนุน และเป็นแม่สื่อให้
- จำชีพได้พบทิดชาโดยบังเอิญ ด้วยความรู้สึกดีใจจนระงับไม่อยู่ จึงมีอาการประหม่าจนทิดชาารู้สึกผิดสังเกต แต่ถึงอย่างไร จำชีพก็ไม่ยอมเปิดเผยว่า ตนเองประหม่าเพราะเหตุใด
- จำชีพขับรถพาทิดชาไปเที่ยวชายทะเล และถือโอกาสมอบสายสร้อยให้ทิดชา พร้อมกับ

ขอแต่งงาน แต่ทืชากลับไว้เชิงด้วยความเขินอาย ยังไม่ยอมตกลงโดยทันที แต่เก็องให้พ่อแม่เป็นผู้ตัดสินใจ โดยจะหยิบยกวาทกรรมที่แสดงให้เห็นว่า ทืช่าบ่่าบ่ียงไม่ยอมบอกรักโดยตรง แต่กัทำให้จำชั้พรู้ได้ว่่า ทืช่ายอมเป็นคู่ชีวิต ในตอนที่ 50 ฉาก 1

- ชัฟ - พี่อะไรจะให้ช่าดู..นี่ไง
- ทืช่า - สายสร้อย..อู๊ย สายจ้งเลยคะ
- ชัฟ - พี่ให้ช่า รับไว้ชั้จะ สร้อยเส้นนี้พี่ตั้งใจจะมอบให้ช่าโดยเฉพาะ พี่จะสวมให้ณะ
- ทืช่า - ขอขอบคุณคะพี่จ่า
- ชัฟ - สร้อยเส้นนี้ พอมันไปอยู่บนคอของช่าแล้ว สวยขึ้นมากกว่าเก่าเป็นกองเลย
- ทืช่า - พี่จ่าดีกับช่ามากจ้งเลยคะ
- ชัฟ - แล้วช่าละ คิดว่าจะดีกับพี่บ้างรีเปล่า
- ทืช่า - ช่าก็ดีกับพี่จ่าอยู่แล้วคะ
- ชัฟ - คือ..พี่หมายถึงว่า พี่อยากจะให้ช่าดีกับพี่ตลอดไป แต่งงานกับพี่นะ
- ทืช่า - (ตกใจ) แต่งงาน
- ชัฟ - พี่รู้ว่า พี่ไม่ค่อยจะอ่อนหวาน โรแมนติคสักเท่าไร แต่พี่เป็นคนรักใครแล้ว รักจริงนะ พี่รู้ พี่เป็นคนพูดอะไรมักไม่ค่อยเข้าหูคน ยิ่งเรื่องอย่างนี้ด้วยแล้วมัน... เอ้อ
- ทืช่า - (หัวเราะ)
- ชัฟ - หัวเราะอะไรนะ
- ทืช่า - ก็หัวเราะพี่จ่าชั้คะ ดูชั้ฉีก้านมะพร้าวใหญ่แล้ว
- ชัฟ - อู๊ยเขิน..แล้วช่าว่ายังงั้จะ
- ทืช่า - พี่แน่ใจแล้วเหรอกะว่่า...
- ชัฟ - โอ๊ย ฟันเปอร์เข็นเลย พี่แน่ใจล้านเปอร์เข็นยังได้เลยนะจึ้ะ แต่งงานกับพี่เถอะนะ
- ทืช่า - เรื่องอย่างนี้ช่าตัดสินใจคนเดียวไม่ได้เหรอกะคะ
- ชัฟ - อ้าว...ถ้าอย่างนั้นใครละ จะเป็นคนตัดสินใจ
- ทืช่า - ก็ต้องคุณพ่อคุณแม่ชั้คะ
- ชัฟ - แล้วถ้าท่านตกลง ให้ช่าแต่งงานกับพี่ละ

- ทิวา - (เขินอาย)..ก็..แล้วแต่ท่านชิตะ ท่านว่ายังไง ชาก็..
 ชีพ - (ดีใจ)..โอ...นั่นก็..ไซโย..แค่ซาปรับปากกับพี่อย่างนี้ก็สำเร็จไปแล้ว 80 เปอร์เซ็นต์ ไซโย สวรรค์ทรงโปรดไอ้ชีพคนนี่แล้ว

แม้กระทั่งฉากสุดท้ายของทิวา ก่อนที่จะถูกลอบยิง ในตอนที่ 53 ฉาก 4 เมื่อจำชีพวางแผนถึงการใช้ชีวิตคู่ ทิวาก็บ่นเป่ียงด้วยความเขินอายว่า ตนเองยังไม่ได้ตกปากรับคำเรื่องการแต่งงาน อันเป็นบทบาทของความรักที่พบในละครวิทยุเรื่องนี้ ที่ฝ่ายหญิงมักจะปิดบังอำพราง ไม่ต้องการให้ฝ่ายชายได้ล่วงรู้อย่างชัดแจ้งว่า มีความรักและต้องการแต่งงานกับฝ่ายชายอย่างมากเช่นกัน

3 คู่ของ เอนก-อลิส่า ความรักของเอนก และอลิส่านั้นเมื่อมองเพียงผิวเผิน อาจดูคล้ายไม่ใช่บทบาทความรัก ที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับ 2 คู่แรก เพราะเรื่องราวของเอนกและอลิส่า เป็นความรักที่ผิดไปตามขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย กล่าวคือ ทั้งคู่แอบอยู่กันโดยไม่มี การแต่งงาน ด้วยเหตุผล และภาวะที่จำเป็นบางประการ แต่เมื่อศึกษาจากวาทกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทความรักของตัวละครคู่นี้โดยตลอด ก็จะพบว่า เป็นไปในรูปแบบเดียวกับคู่รักอื่นๆ ในละครวิทยุเรื่องนี้ กล่าวคือ เมื่อกานดาซึ่งเป็นเพื่อนสนิท คาดคั้นถามรู้สึกที่อลิส่าแอบอยู่กันกับเอนก อลิส่าไม่ยอมบอกความจริงให้กานดารู้ แม้แต่ตัวเอนกเอง อลิส่าก็ไม่เคยยอมรับว่าตนเองรักเอนก แม้การบอกความจริงกับคนทั้งสอง จะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับอลิส่าก็ตาม อลิส่ายอมสารภาพว่ารักเอนกในฉากสุดท้ายของอลิส่า เมื่อกำลังจะตายจากเอนกไป

วาทกรรมที่อลิส่าแสดงให้เห็นว่าพยายามปิดบังความรู้สึก ที่แท้จริงที่มีต่อเอนก เมื่อกานดาซักถามด้วยความหวังใจ อลิส่าปิดบังกานดาว่าไม่ได้รักเอนก ในตอนที่ 66 ฉาก 7

- กานดา - เดี่ยวนี้เธอไปอยู่กันกับนายเอนกแล้วหรือ
 อลิส่า - ใช่
 กานดา - เธอรักเขาหรือ
 อลิส่า - (เงิบชั่วครู่แล้วถอนใจ คล้ายดังล่าปากใจที่จะตอบ)

- กานดา - เธอไม่ตอบฉัน แสดงว่าเธอรักเขาใช่ไหม
- อลิส้า - ไม่...ฉันไม่ได้รักเขา
- กานดา - ไม่ได้รักเขา แล้วเธอยังทนกล้ำกลืนอยู่กับเขา ทั้งๆที่ไม่ได้รักเขาอย่างนั้นเธอ เธอไม่มีความตะขิดตะขวงใจบ้างเลยหรือไง
- อลิส้า - เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายแล้ว ถึงแม้ว่าฉันต้องเสีย ในสิ่งที่ไม่อยากจะเสีย ต่อให้มากกว่านี้ ฉันก็ยอม
- กานดา - มันจะไม่เป็นการลงทุนที่มากไปเธอจะอลิส้า ทำทำไมไม่คิดบ้างว่าไอ้สิ่งที่ได้มา มัน อาจจะไม่คุ้มค่างับสิ่งที่เธอลงทุนลงแรงไปก็ได้ซะ

และเมื่อวาระสุดท้ายของอลิส้ามาถึง อลิส้าจึงยอมสารภาพว่ารักเอนก ในตอนที่ 72

ฉาก 3

- เอนก - ทำใจดีๆไว้นะ คุณต้องไม่เป็นอะไร ผมจะหาหมอที่ดีที่สุดมารักษาคุณ ผมจะทำทุกอย่างเพื่อให้เราได้อยู่ด้วยกัน คุณต้องหาย
- อลิส้า - (เสียงแผ่วเครือ ไม่มีแรง) ไม่ ..อย่าลำบากเลย ฉันคงไม่รอดแล้ว ฉันรู้ตัวดี
- เอนก - ไม่ คุณต้องไม่เป็นอะไร
- อลิส้า - เอนก ฉันมีเรื่องอีกอย่างจะบอกคุณ (เสียงหลบเหน้อย)
- เอนก - อย่าเพิ่งเลยนะ คุณต้องพักผ่อนมากๆ หมอบอกว่าถ้าพรุ่งนี้...
- อลิส้า - ไม่ ฉันเหลือเวลาอีกไม่มากแล้ว ฉันต้องบอกคุณ ต้องบอกคุณให้ได้
- เอนก - ก็ได้ พุคมาสิ ผมกำลังฟังอยู่
- อลิส้า - (สะอื้น) ตอนแรก ฉันกะจะหลอกใช้คุณ แต่ไม่นึกเลยว่า คุณจะดีกับฉันมาก มากเสียจนฉันกล้าปักใจรักคุณโดยไม่รู้ตัว มารู้อีกที ฉันก็รักคุณเข้าไปแล้ว
- เอนก - อลิส้าจะ ที่รักของผม
- อลิส้า - (เสียงแผ่วลง) ฉันมีความสุขมากที่รู้ว่าคุณรักฉันจริง
- เอนก - ไม่ใช่แค่นั้นนะ ผมยังรักคุณมากอีกด้วย รักจนสุดหัวใจ รักจนผมขาดคุณไม่ได้
- อลิส้า - อย่าโง่งงสิ ไม่จริงหรอก ..สักวัน คุณก็จะต้องลืมฉัน
- เอนก - ไม่ คุณจะอยู่ในความทรงจำของผม และในหัวใจของผมตลอดไป

ตลอดเวลาที่เอนกอยู่กินกับอลิสา อลิสาก็พยายามบ้ายเบี่ยงโดยตลอด ไม่ยอมบอกรักเอนก ส่วนเอนกก็ไม่เคยคาดค้นหาความจริงจากอลิสาเหมือนคู่อื่นๆ เพราะเอนกคิดว่า ถึงอย่างไรเขาก็ได้เป็นเจ้าของอลิสา เพราะอลิสายอมอยู่กินกับเขาแล้ว เมื่อเอนกไม่เคยคาดค้นหา จึงเป็นความอัศจรรย์ที่อลิสาดังกล่าวต้องการจะบอกให้เอนกได้รับรู้ เมื่อถึงวาระสุดท้าย ทั้งๆที่หากอลิสาบอกเอนกเมื่อเวลาที่อยู่ร่วมกัน ตนเองก็อาจได้รับประโยชน์ในเรื่องแผนการแก้แค้นได้อย่างสมใจยิ่งขึ้น แต่อลิสาก็ยังคงไว้เชิง รวมทั้งพยายามหลอกตัวเองว่าไม่ได้รักเอนก เพียงเพราะไม่ต้องการบอกให้ใครๆถึงความรู้สึกอันแท้จริงที่มีต่อเอนกนั่นเอง

โดยสรุปแล้ว ตัวละครที่เป็นคู่อื่นทั้ง 3 คู่ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นี้ ต่างมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ และการแสดงความรักที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อแรกคบหาสร้างความสัมพันธ์กันนั้น ต่างฝ่ายจะปิดบังไม่ยอมบอกถึงเหตุผลที่พาตนเองเข้ามาใกล้ชิดสนิทสนม และเมื่อความสัมพันธ์ถึงขั้นที่มีความรักต่อกัน ฝ่ายชายมักจะเป็นฝ่ายที่เปิดเผยความในใจก่อน ด้วยการบอกรัก และการขอแต่งงาน ในขณะที่ฝ่ายหญิงจะมีพฤติกรรมที่แสดงว่ามีใจรัก ด้วยการยอมสนิทสนม และไม่ปฏิเสธการแต่งงาน แต่จะไว้เชิง และบ้ายเบี่ยง ไม่ยอมบอกให้ฝ่ายชายรู้ว่ารัก อันเป็นพฤติกรรมที่ตัวละครดังกล่าวมาต่างแสดงออกทางวาทกรรม ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้ เป็นรูปแบบของบทบาทความรักที่มีจะพบในสื่อบันเทิงไทย เช่น ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ สำหรับสื่อละครวิทยุที่มีการนำเสนอความยาวต่อเนื่องโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 30 ตอน ในละครวิทยุแต่ละเรื่องนั้น การสร้างวาทกรรมบทบาทความรักในรูปแบบดังกล่าว ผู้ส่งสารย่อมคำนึงถึงความรู้สึกของกลุ่มผู้ฟัง ที่ต้องการในการติดตามฟังละครวิทยุนี้ นอกจากติดตามเพื่อความบันเทิงแล้ว ความรู้สึกอีกส่วนหนึ่ง ก็คือความอยากรู้อยากเห็น ดังที่คณภัสรา ทิมพงษ์ เคยให้ข้อมูลไว้ว่า ต้องสร้างเนื้อหาให้คนฟังคอยติดตามว่า คู่พระ-นางโกธรกันแล้วจะมาดีกันหรือไม่ จะมาดีกันอย่างไร แล้วจะได้อยู่ด้วยกันหรือไม่ การสร้างวาทกรรมของความรักให้มีบทบาทตามตัวอย่างดังกล่าวมา จะทำให้เกิดความสนใจในการติดตามรับฟัง อันเป็นเป้าหมายของการผลิตละครวิทยุ

เหตุผลอีกประการหนึ่ง ในการสร้างวาทกรรมของผู้ส่งสารก็คือ การนำเสนอในสิ่งที่ต่อสังคม การสร้างวาทกรรมที่เกี่ยวกับความรัก ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เพื่อการสร้างครอบครัวใหม่ โดยให้ตัวละครฝ่ายหญิง มีบทบาทที่ไว้เชิง มีความรักवलสงวนตัว ไม่ยอมรับรักปล่อยตัว ปล่อยใจโดยง่าย (แม้แต่คู่ของเอนกและอลิสา ที่มีการนำเสนอว่าอยู่กินกันก่อนมีการแต่งงาน ก็ด้วยเหตุผลจำเป็นในการแก้แค้น) ก็เป็นการบอกกล่าว หรือสื่อความหมายย้ำเตือนให้กลุ่มผู้ฟังที่อยู่ในสังคมยุคที่มีการแทรกซึมของวัฒนธรรมตะวันตก ในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์อย่างเสรีนั้น ได้ตระหนักถึง สิ่งที่ดีงามของชนบทรรมนิยมประเพณีไทย ในเรื่องขั้นตอนของความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาว และการสร้างวาทกรรมในรูปแบบที่เป็นไปตามชนบทรรมนิยมที่ดีงามของไทย จะเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ฟัง ดังจะเห็นได้ว่า สื่อบันเทิงที่มีการนำเสนอบทบาทที่เป็นไปในเรื่องของความสัมพันธ์ของตัวละคร ที่ชี้แนวทางของการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี มักจะไม่ได้รับการสนับสนุนและการยอมรับจากผู้ฟัง วาทกรรมในเรื่องบทบาทของความรัก ในละครวิทยุเรื่องนี้ จึงได้ทำหน้าที่ให้เกิดการยอมรับและติดตามรับฟัง อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการผลิตละครวิทยุ

นอกเหนือจากวาทกรรมที่เกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวแล้ว ละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ยังมีวาทกรรมที่กล่าวถึงความรักในรูปแบบอื่นๆ คือ ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และความรักระหว่างเพื่อน คชวาทกรรมได้ทำหน้าที่บอกเล่าถึงรูปแบบของความรักในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

รูปแบบของความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ที่ปรากฏทางวาทกรรมของละครวิทยุเรื่องนี้ เป็นไปในครรลองเดียวกัน คือแสดงความรักด้วยความปรานาดี ชี้แนวทางที่ดีให้กับลูก ดังจะยกตัวอย่างวาทกรรมภายในครอบครัวของกานดา และครอบครัวของประมุข ที่แสดงวาทกรรมเกี่ยวกับความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ดังนี้

วาทกรรมระหว่างแม่และกานดา ในตอนที่ 49 ฉาก 6

เป็นเหตุการณ์ที่กานดามีปัญหาเกี่ยวกับมารุต จนถึงกับเก็บเสื้อผ้าย้ายกลับมาอยู่กับพ่อแม่ แต่แม่ก็พยายามตักเตือนเพื่อไม่ให้เกิดการแตกร้าง โดยมีทิต้าที่เป็นน้องสาวคอยโต้แย้งเพราะรู้สึกโกรธเคืองมารุตแทนกานดา

- แก้วตา - เดี่ยวก่อน พี่แม่พูดให้จบเสียก่อน มารุตอาจไม่มีอะไรกับคนที่ชื่อรัตนาก็ได้นะลูก
- ทิต้า - ถ้าไม่มีแล้วทำไมถึงทำกับพี่กานดาอย่างนั้นละคะ
- แก้วตา - แม้ว่าสาเหตุใหญ่จริงๆนะ คงจะมาจากเรื่องของแม่เขาก็ได้นะ ลูกทำอย่างนี้ แม้ว่าเรื่องมันจะไปกันใหญ่ เออะอะอะไรนิดหน่อยก็เก็บข้าวของหนีมาอย่างนี้ อีกหน่อยก็
- จะกลายเป็นความเคียดแค้นไป
- กานดา - ช่างปะไร เขาจะคิดอย่างไร หนูไม่สนหรอกค่ะ
- แก้วตา - อย่าคิดอย่างนั้นนะลูก ถ้าเขาคิดอย่างนั้นบ้าง มันจะมึนกลายเป็นสาเหตุของการแตกแยกกันในใหญ่หรือ แม่พอจะตูดอกนะว่า มารุตเขารักลูกมาก
- กานดา - รักหรือคะ แต่เขาทำให้หนูเสียความรู้สึกหลายอย่าง
- แก้วตา - อย่าคิดอย่างนั้นสิลูก แม่เคยบอกแล้วไงว่า สามภรรยา หนักนิดเบาหน่อยก็ต้องอภัยให้กัน ลึนกับพี่น้องต้องมีกระทบกระทั่งกันบ้างเป็นธรรมดาแหละลูก
- ทิต้า - แต่ช่าว่า พี่กานดาทำอย่างนี้ก็ผิดค่ะ ต้องทำให้รู้เสียบ้าง ต่อไปจะได้ไม่กล้าทำอะไรทำลายน้ำใจเราอีก
- แก้วตา - ลูกคงคิดว่า เขาจะตามมาง้อละซี ถ้าเขาไม่มาละ จะว่าอย่างไร
- กานดา - (เสียงเต็ดเต็ด) ก็ช่างเขาซิคะ หนูว่าเราแยกกันอยู่สักพักก็ดีเหมือนกัน กาลเวลามันอาจจะช่วยให้อะไรๆมันดีขึ้นมาก็ได้
- แก้วตา - แต่แม้ว่า กาลเวลามันทำให้เราชินชานะลูก แต่งานกันยังไม่ครบปีเลย ก็มีเรื่องถึงต้องแยกกันอยู่เสียแล้ว...

วาทกรรมระหว่างพ่อกับรัตนา ตอนที่ 12 จาก 3

เป็นวาทกรรมที่ประมุขสั่งสอนรัตนา ในการรู้จักประพาศิตน ในการคบหาเพื่อนต่างเพศ

- ประมุข - ว่าแต่เราเถอะ มีแฟนหรือยัง
- รัตนา - พเลื่องอาชๆ) ทำไมคุณพ่อถามอย่างนั้นละคะ
- ประมุข - (หัวเราะ)..อ้าว หน้าแดงเขียว ก็พ่อเห็นเด็กๆสมัยนี้ พออายุ 15-16 ก็เริ่มมีแฟนกันแล้ว จนไอ้เรื่องนั้นมันกลายเป็นแฟชั่นกันไปแล้ว พ่อก็สงสัยบ้างสิ อายุตั้ง 20 แล้วนี่ ว่าไงละ....
- รัตนา - (เกือเขิน)...ฮังหรือคะ นานอยากอยู่ปรนนิบัติคุณพ่อไปนานๆ
- ประมุข - ไม่จริงละมั้ง พ่อรู้หรือหน้า
- รัตนา - (ตกใจ) อึย..คุณพ่อรู้อะไรคะ
- ประมุข - พ่อก็รู้ว่าลูกของพ่อ เป็นคนเลือกคบคน นี่ก็คงไม่เจอดีๆ ฮังไม่ถูกใจใช้มั๊ยละ
- รัตนา - (อีกอีกตอบไม่ถูก)..เอ้อ...
- ประมุข - พ่อก็ไม่ได้ว่าอะไร ไม่ได้ห้ามอะไรหรอกนะ จะรักจะชอบใครก็ดูให้มันจริงๆก่อน สมัยนี้คนดีหายาก ไอ้ประเภทที่รักกัน คลั่งไคล้ไหลหลง ชอบกันประเดี๋ยวประด๋าว มันมีกันเยอะแยะ พ่อไม่ชอบคนประเภทหลุกหลิก เอาอะไรก็ไม่แน่สักอย่าง หัวใจเรรวน เข้าใจมั๊ยลูก
- รัตนา - ค่ะ
- ประมุข - เออ ดีแล้ว เราเป็นลูกผู้หญิง จะเอาอย่างพี่เขาไม่ได้หรอก สังคมไทยประเพณีไทยเรานะ กำหนดกฎเกณฑ์ของกุลสตรีเอาไว้ ฮังงก็อย่าให้เสียชื่อ เสียวงศ์ตระกูล
- รัตนา - ค่ะ..

วาทกรรมที่แสดงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ดังที่ยกตัวอย่างมา 2 กรณีนี้ จะเห็นว่าความรักของพ่อแม่ จะเป็นไปในรูปแบบของความปรารถนาดี การสั่งสอนตักเตือน เพื่อให้ลูกพบกับความสุข โดยการนำเสนอวาทกรรมในลักษณะนี้ จะเป็นการส่งเสริมสถาบันครอบครัว ย้ำเตือน

ถึงความรักของพ่อแม่ โดยจะเห็นได้ว่า ในสื่อบันเทิงต่างๆ จะไม่นำเสนอเนื้อหาความทารุณในครอบครัวระหว่างพ่อแม่กับลูก เพราะเป็นการนำเสนอที่ไม่สร้างสรรค์สังคม

ความรักระหว่างเพื่อน

ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" มีตัวละครที่เป็นเพื่อนรัก ที่มีวาทกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของเพื่อนสนิทอยู่เพียงคู่เดียว ก็คือกานดาและอลิส่า ซึ่งจะขอยกตัวอย่างวาทกรรมของตัวละครทั้งสองมาประกอบบทสนทนาไว้ดังนี้

วาทกรรมที่แสดงความรักของเพื่อน ตอนที่ 26 ฉาก 1

เป็นเหตุการณ์ที่อลิส่าเสียใจในเรื่องงานจนคิดฆ่าตัวตาย กานดาพยายามช่วยเหลือปลอบโยนให้คลายทุกข์ หลังจากได้พยายามให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยมาแล้ว

- อลิส่า - คุณมารุตรีมาเทรอกาน ทะเลาะกันหรือ
- กานดา - เปล่าหรอก
- อลิส่า - ฉันเป็นต้นเหตุอีกใช้ไหม
- กานดา - เปล่า่น่า อย่าคิดมากซี เธอเป็นเพื่อนที่ฉันรักมากที่สุดนะ
- อลิส่า - เธอดีกับฉันมากเหลือเกิน
- กานดา - ฉันว่า เราควรหาอะไรไว้ตุ้เอ็น มาทำกับข้าวกินกันก่อนดีกว่านะ ส่วนเรื่องงานค่อยหาไปเรื่อยๆก็ได้ ตอนนี้อยู่กับฉันไปก่อน แล้วเราค่อยคิดหาทางกันใหม่ แล้วก็อย่าคิดทำอะไรโง่ๆอีกล่ะ เมื่อก่อนนี่เธอเป็นคนห้ามฉันเองนะ แล้วเดี๋ยวนี้เธอจะเป็นเองไม่ได้นะจะบอกให้

โดยตลอดทั้งเรื่อง กานดาและอลิสา จะมีวาทกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ในความเป็นเพื่อนสนิท ด้วยการให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาหารือด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เป็นรูปแบบของความรักระหว่างเพื่อน ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมของวาทกรรมที่เกี่ยวกับความรักแล้ว จะเห็นว่า ตัวละครที่มีสัมพันธ์ทางสังคมในด้านดี คือมีความเป็นมิตรต่อกัน เช่น คู่รัก พ่อแม่กับลูก และเพื่อนสนิท นั่นก็จะมีวาทกรรมที่แสดงบทบาทตอบรับสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างตัวละครนั้น เป็นไปในครรลองเดียวกัน คือ การมอบความปรารถนาดี และการช่วยเหลือเกื้อกูล อันเป็นวาทกรรมที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับความรักในสถานะต่างๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการสร้างวาทกรรมของผู้ส่งสาร จะเห็นได้ว่า วาทกรรมที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความรัก ที่ตัวละครจะมอบแต่สิ่งที่ดี ให้แก่กันนั้น เป็นปริบท ให้ผู้ฟังได้รับรู้ว่า ความรักความสามัคคีและ สัมพันธภาพที่ดีนั้น ย่อมไม่ก่อให้เกิดพิษภัยให้กับใคร โดยผู้ส่งสาร ได้สร้างตัวอย่างในทางตรงข้าม เช่น ความเป็นศัตรูกันของปฎิเสชและจำชีพ ที่คอยคิดร้าย ทำลายล้างกัน ไม่มีความสุข หรือ ลูกที่ไม่รัก ไม่เชื่อฟังพ่อเท่าที่ควรอย่างเอนก ชีวิตก็ต้องพบกับสิ่งที่ไม่ดี จึงสรุปได้ว่า การนำเสนอวาทกรรมที่เกี่ยวกับความรัก นอกจากจะทำให้ทราบถึงรูปแบบของความรักของตัวละครอันเป็นวิถีชีวิตประจำวันแล้ว ยังเป็นวาทกรรมที่สร้างสรรค์สังคม เป็นละครสอนใจให้กับผู้ฟังได้อีกประการหนึ่งด้วย

3. วาทกรรมเรื่องสันตนาการ

พฤติกรรมอีกประการหนึ่งที่ตัวละครแสดงออกทางวาทกรรมอย่างเด่นชัด ก็คือเรื่องของการสันตนาการ ที่ตัวละครต่างก็มีรูปแบบของการพักผ่อนหย่อนใจ ที่คล้ายคลึงกันก็คือ การชักชวนกันรับประทานอาหาร จนเป็นพฤติกรรมสังคมของตัวละครที่มักอ้างถึงโอกาสต่างๆขึ้นมาเพื่อเป็นเหตุผลของการได้รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นการหย่อนใจ เหตุผลต่างๆ ที่ตัวละครสร้างโอกาสขึ้นมาเพื่อสันตนาการด้วยการรับประทานอาหารร่วมกันนั้น มีทั้งเรื่องความสุข และความทุกข์ โดยเป็นไปตามเนื้อหาของละคร ดังจะยกตัวอย่างประกอบการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อแสดงความยินดีในเรื่องต่างๆ

เมื่อตัวละครเกิดความยินดีในเรื่องต่างๆ ก็จะมีการนัดหมายชักชวนกันไปกินเลี้ยง เพื่อฉลองโอกาสดังกล่าว เช่น ตอนที่ 1 ฉาก 7 จำชีพดีใจ ที่รู้ว่าจะได้เป็นลูกน้องของกานดา จึงถือโอกาสเชิญไปกินข้าวมื้อกลางวันด้วยกัน

ชีพ - ผมจะมาบอกว่า เกือบผมจะขอเลี้ยงข้าวกลางวัน เนื่องในโอกาสที่ผมกับเจ๊ ได้ร่วมมือกันปราบคนพาล อภิบาลคนดี ห้ามปฏิเสธนะครับ...

เมื่อกานดา และมารุต มีความเข้าใจที่ต่อกัน มารุตก็ใช้วิธีเชิญชวนกานดาไปรับประทานอาหาร เพื่อแสดงความยินดีในมิตรภาพครั้งใหม่ ในตอนที่ 10 ฉาก 5

มารุต - ถ้าอย่างนั้น เรามาดีกันนะ คำนี้ให้เกียรติทานข้าวเย็นกับผมสักมื้อนะ

กานดา - จำเป็นมากมีหมีคะที่คิดฉันจะต้องรับปากคุณ

มารุต - คุณจะถือเสียว่า เป็นการลงโทษ ที่คุณเคยแกล้งผมไว้หลายครั้ง และเพื่อเป็นการฉลองมิตรภาพใหม่ของเราสองคน...

และในเหตุการณ์ที่ชีพมีความดีใจ ที่มารุตรับว่าความให้ ชีพก็แสดงความยินดี ด้วยการชักชวนให้ดื่มกินเช่นกัน ในตอนที่ 37 ฉาก 5

เอนก - คินนี่นางว่างรีเปล่า

มารุต - ทำไมล่ะ

ประมุข - ลงชีพเขาขอเลี้ยงฉลอง ที่แก้ว่าความให้ปฏิเสธนะ

ชีพ - เน้นนะชี ไปกินข้าวด้วยกันนะ

2. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพ

เมื่อตัวละครต้องการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน การเลี้ยงรับรองก็เป็น สันทนการอีกประเภทหนึ่ง อันเป็นกิจกรรมที่ตัวละคร กระทำเพื่อความสบายใจของตนเอง และ ตัวละครที่ต้องการสร้างสัมพันธ์ภาพด้วย ดังเช่นในตอนที่ 3 จาก 1 แม่ และกานดา ชักชวนอลิส้า ให้รับประทานอาหารด้วยกันที่บ้าน

- แม่ - จะกินข้าวหรือยังจะหนู .
 กานดา - ทานซิคะคุณแม่..หนูชักหิวแล้ว ...สา เด็ชวออยู่กินข้าวด้วยกันนะ
 แม่ - นั่นสิ ไม่ต้องเกรงใจนะ คนกันเอง
 อลิส้า - (หัวเราะ)...แหม...ถ้าอย่างนั้นสาไม่เกรงใจจริงๆแล้วละค่ะ...

เมื่อกานดาพามารุตมาให้ครอบครัวของเธอรู้จัก ก็ได้รับการต้อนรับอันอบอุ่น ด้วยการ เชื้อเชิญให้รับประทานอาหารเช้าเช่นกัน ในตอนที่ 13 จาก 2

- กานดา - คุณแม่คะ..มารุตคะ นี่คุณแม่ของกานดาคะ
 มารุต - สวัสดีครับ ผมชื่อของมาฝากครับ
 แม่ - ไหว้พระเถอะจะ ที่หน้าทีหลังไม่ต้องชื้ออะไรมาก็ได้นะ
 กานดา - คุณพ่อออกมาพอดีเลย มารุตคะ นี่คุณพ่อกานดาคะ
 พ่อ - ไหว้พระเถอะจะ นั่งลงกินน้ำทำด้วยกันก่อนสิ
 ทิชา - แหม แนะนำกันหมดแล้ว ไม่เห็นแนะนำเขาบ้างเลย
 แม่ - เอาแล้วมัยยะ ยังไม่ทันไรเลย ลูกคนนี้
 กานดา - มารุตคะ นี่น้องคนเล็กของกานา เพิ่งเรียนจบกลับจากอเมริกา
 ทิชา - ไอ้ออม แกลด ทุ มีท ฮู ค่ะ
 พ่อ - นื้ออย่าไปถือสาแกเลยนะ แกยังโตแต่ตัวอยู่ ชอบทำอะไรพิเรนๆอย่างนี้เส่มอะ
 มารุต - ดีแล้วครับ จะได้ช่วยสร้างบรรยากาศสนุกคึกครื้นกับบ้านได้เฮอะ

- แม่ - เด็ดขานั่งรอสักครู่ละ แล้วก็กินข้าวด้วยกัน
 มารุต - ไม่เป็นไรครับ ตามสบายครับ
 รัตนา - อ้อ! เลขค่ะ รมกวนเปล่าๆ นาไปก่อนนะคะแล้ววันหน้าจะมาใหม่

3. เมื่อเกิดความทุกข์

นอกจากเหตุการณ์ความสุข ความยินดีต่างๆ ที่ตัวละครใช้เป็นโอกาสสำหรับการกินเพื่อ
 การหย่อนใจแล้ว เมื่อตัวละครมีบทบาทของความทุกข์ ความเศร้าโศกเสียใจ ก็จะใช้การดื่มกิน
 เพื่อเป็นการหย่อนใจ และผ่อนคลายความทุกข์นั้นด้วย ตัวอย่างเช่น ในเหตุการณ์ที่กานดาทุกข์ใจ
 ที่มารุตมีท่าทีเฉยชา หลังจากก็คิดว่ากานดาเป็นต้นเหตุให้แม่ของเขาประสบอุบัติเหตุจนเสียชีวิต
 โดยมารุตหลักเลียงไม่ยอมปรับความเข้าใจกับกานดา ทำให้กานดาต้องหาทางออกโดยชักชวน
 ลุงน้องไปดื่ม ในตอนที่ 48 จาก 1

- ซีพ - มีอะไรกันเธอเจี
 กานดา - เปล่าหรอก
 ซีพ - เปล่าอะไรกัน คุณหน้าตาซี อย่างกับคนอมทุกข์ข้อมโรค แหม เสียตายจึ่งที่ผมไม่ได้ไป
 งานศพแม่คุณมารุต นี่เฝ้าไปกี่วันแล้วละ
 กานดา - 3 วันแล้ว (ถอนใจ)..เฮ้อ..
 ซีพ - เป็นอะไรไปเจี นั่งถอนใจใหญ่เลย ทะเลาะกับเขามาหรือ
 กานดา - เปล่า เฮ่นี่เราไปหาอะไรนั่งดื่มกันดีกว่านะซีพ
 ซีพ - หา..(ตกใจ) อะไรกัน หูผมฟาดไปรีเปล่า
 กานดา - ไม่ฟาดหรอก จินอยากกินเหล้า ไปเป็นเพื่อหน่อฮิ
 ซีพ - โอเคครับ...

สำหรับมารุตนั้น เมื่อนาน้อยใจภรรยา ที่เห็นว่ากานดาให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่า
 ตนเอง ก็รู้สึกน้อยใจ และหาทางออกด้วยการดื่มจนมึนเมาเช่นกัน ในตอนที่ 25 จาก 2

- บริกร - คุณเมมาแล้วนะครับคุณมารุต
- มารุต - เมมาเหรอ..แล้วทำไม เหล้ายังไม่หมดขวดเลย มานั่งกินด้วยกัน
- บริกร - ไม่ล่ะครับ ผมยังอยู่ในเวลายานอยู่ครับ นี่ก็จะ 5 กุ่มอยู่แล้วนะครับคุณมารุต เดี่ยวคุณนายที่บ้านจะเป็นห่วง
- มารุต - เป็นห่วงเหรอ เขาห่วงเพื่อนเขามากกว่าฉันต่างหาก

นอกจากความทุกข์ที่เกิดจากความไม่เข้าใจกันระหว่างคู่ครอง ที่ต้องใช้การดื่มกิน เพื่อพุดจาระบายความทุกข์ เป็นการหย่อนใจคลายอารมณ์เศร้า แม้ในเรื่องของหน้าที่การงาน เมื่อตัวละครเกิดความทุกข์ร้อนเรื่องงาน ก็ใช้การดื่มกินเพื่อผ่อนคลายความทุกข์เช่นกัน ในตอนที่ 22 ฉาก 2 ที่จำชีพรู้สึกน้อยใจ ที่เห็นว่าการทำงานอย่างตรงไปตรงมาของตน ไม่อาจสู้อิทธิพลของคนร้ายอย่างนายปฎิเศสได้ จึงชักชวนหมู่วิทย์มาดื่มกินเพื่อหย่อนใจให้คลายทุกข์

- วิทย์ - พอที่เถอะน่าพี่จำ เดี่ยวก็เมาแฮ่หรือ
- ชีพ - เมาก็เมาชิวะ วันนี้อากาศเมมา ให้มันรู้แล้วรู้รอดไปเลย
- วิทย์ - เมมาแล้วมันจะได้ประโยชน์อะไรล่ะพี่ตรงกันข้าม มันกลับจะทำให้เลวร้ายยิ่งขึ้นเสียอีก
- ชีพ - เลวร้ายเหรอ แล้วแค่นี้มันยังเลวร้ายไม่พอหรือไง อุตสาห์ตั้งอกตั้งใจทำงานมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สิ้นบนไม้เคยรับ เงินก็ไม่เคยได้มาจากการรีดไถประชาชน แล้วทำไมตำรวจที่ค้ออย่างข้า ถึงต้องมาถูกคนชั่วๆอย่างไอ้ปฎิเศส มันกลั่นแกล้งด้วยหรือว่ามันมีเงิน มีอำนาจ คิดจะทำอะไรก็ได้ตามใจพวกมัน ไม่มีทางหรือโว้ย ทราบใดที่จำชีพคนนี้ยังเป็นผู้รักษากฎหมายอยู่ อย่าหวังเลย
- วิทย์ - พี่ เบาๆ หน่อยสิ เดี่ยวโตะข้างๆเขาก็ค่าให้หรือ
- ชีพ - ทำไม ค่าก็ค่าไปสิ เอ็งก็รู้ว่าข้าแค้น แค้นโว้ย....

นอกเหนือจากบทตอนที่ยกตัวอย่างมาแสดงแล้วนี้ ในเนื้อหาของละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ก็ยังมีวาทกรรมเกี่ยวกับการสันตนาการ ในเรื่องของการรับประทานร่วมกันเพื่อการหย่อนใจ สอดแทรกอยู่โดยทั่วไป ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวละครโดยส่วนใหญ่ ต่างมีพฤติกรรมในเรื่องสันตนาการ

เป็นไปในครรถงเดียวกัน คือมีการสร้างโอกาสต่างๆ เพื่อชักชวนกันมาสังสรรค์ด้วยการรับประทานอาหาร ไม่ว่าจะสาเหตุจะมาจากความสุข หรือความทุกข์ ตัวละครก็จะใช้การดื่มกิน เป็นการหย่อนใจ ซึ่งหากวิเคราะห์จากวาทกรรมที่เกิดขึ้น ระหว่างการสังสรรค์ด้วยการรับประทานอาหารของตัวละครแล้วจะพบว่า การพักผ่อนหย่อนใจที่เกิดขึ้นในการรับประทานอาหารร่วมกันนั้นเกิดจาก ตัวละครได้มีโอกาสพูดถึงความสุขของตนเอง เล่าสู่กันฟังกับตัวละครที่รับประทานอาหารร่วมกัน และหากการชักชวนรับประทานอาหารเกิดจากความทุกข์ ตัวละครก็ได้ใช้โอกาสนั้นพูดจาระบายความทุกข์กับคู่สนทนา ที่จะช่วยปลอบใจ ให้คำปรึกษา เป็นการผ่อนคลายระบายความทุกข์นั้นได้

เมื่อพิจารณาถึงการสร้างวาทกรรมเรื่องการสนทนาการ ด้วยการรับประทานอาหารร่วมกันของตัวละคร นับว่าเป็นสนทนาการที่เหมาะสมกับสื่อละครวิทยุ เนื่องจาก ลักษณะของกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับวิธีการนำเสนอด้วยบทเจรจา การกำหนดให้ตัวละครนั่งรับประทานอาหารร่วมกันสามารถดำเนินเนื้อหาด้วยการเจรจา อันเป็นวิธีการนำเสนอของสื่อละครวิทยุ ได้เหมาะสมกว่าการกำหนดให้ตัวละครมีสนทนาการประเภทอื่นๆ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว การดูหนังฟังเพลง เมื่อจะสร้างสถานการณ์และบทเจรจาระหว่างตัวละคร ค่อนข้างยาก และไม่สะดวกในการสร้างสรรค์บท

ที่มาของวาทกรรมในเรื่องสนทนาการด้วยการรับประทานอาหารสังสรรค์กัน อีกประการหนึ่งก็คือ สภาพสังคมปัจจุบัน ที่ธุรกิจร้านอาหารนานาประเภทเกิดขึ้นอย่างดาษดื่น ผู้ส่งสารสร้างวาทกรรมจากประสบการณ์ (STOCK KNOWLEDGE) ที่พบเห็นในชีวิตจริง (REAL LIFE) ที่พบเห็นว่า การพบปะสังสรรค์เพื่อรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นสนทนาการที่พบเห็นเป็นปกติของสังคม ทำให้วาทกรรมในเรื่องการสนทนาการนี้ เป็นวาทกรรมที่บอกกล่าวถึง สภาพความเป็นจริงทางสังคม ได้อีกประการหนึ่ง

4. วาทกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคม

ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นั้น สิ่งที่เกิดจากพฤติกรรมของตัวละคร ในเรื่องของสถานภาพทางสังคม ก็คือ ตัวละครต่างพยายามเปลี่ยนสถานภาพทางสังคม สร้างความก้าวหน้าให้กับตนเอง ด้วยการศึกษาคหาความรู้ วาทกรรมที่ตัวละครแสดงถึงความสำคัญของการศึกษา อันมีผลต่อสถานภาพทางสังคม สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาหลายบทตอน และมีความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องตามเนื้อหาของเรื่อง ที่เรื่องระดับการศึกษาที่ดี จะมีผลต่อสถานะทางสังคมของตัวละคร ในทางสร้างสรรค์ให้ตัวละคร มีระดับชีวิต และสถานะทางสังคมที่สูงขึ้น โดยจะหยิบยกกรณีศึกษาจากตัวละครสำคัญ ที่แสดงวาทกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมด้วยการศึกษา ดังนี้

มารุต ตัวละครที่แสดงเป็นพระเอกของเรื่อง มีวาทกรรมที่แสดงถึง ความสำคัญของระดับการศึกษา ที่มีผลต่อสถานภาพทางสังคม โดยเขาได้มานะพยายาม จนสำเร็จการศึกษาทางด้านกฎหมายจากประเทศฝรั่งเศส เพื่อเป็นใบเบิกทางที่น่าเชื่อถือ และเกียรติยศทางสังคมมาสู่มารุต โดยบทบาทของมารุตโดยตลอดทั้งเรื่อง มักกล่าวถึงความสามารถ ความฉลาดปราดเปรื่องในการว่าความ อันมีพื้นฐานมาจากการศึกษา วาทกรรมที่แสดงถึงความสำคัญของการศึกษา อันเป็นเหตุผลที่ทำให้เขาต้องพยายามไปศึกษาต่อทางด้านกฎหมายที่ประเทศฝรั่งเศส ในเหตุการณ์ที่เขาบอกกับรัตนา ในตอนที่ 9 จาก 2

- มารุต - เดี่ยวนี้ในเมืองไทย ก็มีหลายสถาบันที่เปิดสอนปริญญาโทได้ดี ไม่จำเป็นจะต้องไปเรียนต่อที่เมืองนอกให้สิ้นเปลืองเลย
- รัตนา - ก็ทำไมชอบนี่คะ ที่พี่รุตกับพี่เอนก ยังไปเรียนต่อที่ฝรั่งเศสได้เลย
- มารุต - ก็สมัยรุ่นพี่ กฎหมายบ้านเรายังมีช่องว่างอีกเยอะ แล้วกฎหมายบ้านเมืองอื่นก็พัฒนา ก้าวหน้ากว่าเรา ทุกวันนี้เราถึงได้เสียเปรียบเขาอยู่เสมอ...

วาทกรรมของมารุต ที่แสดงว่าเขาพยายามไฝหาคหาความรู้จากการศึกษานี้ เป็นเหตุผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ที่ทำให้เขาเป็นทนายความที่มีความสามารถ จนเป็นที่กล่าวขวัญ

ของตัวละครอื่น เช่น สารวัตรกล่าวชมเชยฝีมือว่าความของมารุต ให้กานดาฟัง ในตอน 5 จาก 4, จำที่ขอมรับในฝีมือของมารุต ด้วยความหมั่นไส้ ถึงกับตั้งฉายาให้ว่า "ไอ้ทนายตัวแสบ" ในตอนที่ 3 จาก 3, ชัชชอร้องมารุต ให้ว่าความให้ปฏิเสธ เพราะเคยเห็นฝีมือการว่าความ และรู้ประวัติการศึกษาของเขาที่ประเทศฝรั่งเศส ในตอนที่ 33 จาก 1 เป็นต้น

มารุต เป็นตัวละครที่แสดงว่าทกกรรมให้เห็นว่า การศึกษาทางด้านกฎหมายจากต่างประเทศ ทำให้มารุต เป็นทนายความที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในฝีมือ ในสังคมของตัวละคร และความสำเร็จในอาชีพที่มีพื้นฐานมาจากการศึกษานั้น สามารถสร้างฐานะที่ดีให้กับเขาได้

ทิดชา ตัวละครที่แสดงเป็นน้องสาวของกานดา มีวาทกรรมที่แสดงว่าจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านสังคมสงเคราะห์สาขาจิตวิทยา จากประเทศสหรัฐอเมริกา วาทกรรมที่เกิดขึ้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของทิดชา จะเป็นไปในแนวของการยอมรับ ความภาคภูมิใจ โดยขอยกตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่ทิดชาต้องให้การเป็นพยานต่อศาล ในเรื่องของการวิเคราะห์ทำที่และความรู้สึกของอลิส่า ในการค้นหาความเป็นจริงของศาล ในคดีที่อลิส่าถูกข่มขืน เมื่อศาลทราบถึงประวัติการศึกษาของทิดชา ก็ได้รับการเชื่อถือและยอมรับ ในตอนที่ 34 จาก 6

ศาล - หลังจากวันที่เกิดเหตุ คุณพบเจ้าทุกข์อีกหรือเปล่า

ทิดชา - พบค่ะ

ศาล - พอจะบอกได้มั้ยว่า เจ้าทุกข์มีลักษณะอาการอย่างไรบ้าง

ทิดชา - คือพอเธอกลับมาถึงบ้าน ก็ไม่ยอมพูดยอมจากกับใคร ได้แต่เข้าห้อง แล้วก็ปิดประตู
เงยบอญุ่คนเดี๋ยวในห้องเป็นเวลานานค่ะ

ศาล - แค่นั้นเองหรือ

ทิดชา - ยังมีอีกค่ะ ดิฉันเฝ้าสังเกตดู พอตอนเธอออกมาจากห้อง ก็เห็นสีหน้าเธอดูชู้ชืดผิดปกติ แล้วตาบวมแดงก้ำ เหมือนคนเพิ่งจะร้องไห้มาทงๆ

ศาล - แล้วคุณเข้าไปถามอะไรเธออีไปเล่า

ทิดชา - ถามค่ะ

- ศาล - แล้วเจ้าทุกข์ตอบว่าอย่างไร
- ทิวา - บอกว่าปวดหัวไม่ค่อยสบายเท่าไร
- ศาล - แล้วคุณเชื่อกัน
- ทิวา - ที่แรกดิฉันก็เชื่อค่ะ แต่ว่าพอมาคิดๆดูอีกที มันมีอะไรที่น่าสงสัยค่ะ
- ศาล - (เสียงแปลกใจ)...คุณสงสัยอะไร
- ทิวา - ดิฉันสังเกตว่า ในระหว่างนั้น เธอพูดจกกับดิฉันหรือคนในบ้าน ก็มักจะหลบสายตาดูไม่สู้หน้าเหมือนก่อน คนที่มีอะไรในใจสักอย่าง ที่ไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าตัวเองไปทำอะไรมา ก็อย่างนี้แหละค่ะ
- ศาล - ประทานโทษ คุณจบการศึกษาระดับไหนมาครับ
- ทิวา - ปริญญาโท ด้านสังคมสงเคราะห์ และจิตวิทยาจากต่างประเทศค่ะ
- ศาล - (เสียงอ่อนลง)...อ้อ...

นอกจากการได้รับความเชื่อถือจากศาล ในเรื่องระดับการศึกษาของทิวาแล้ว ยังมีตัวละครอื่นๆ ที่แสดงว่าทศวรรษภาคภูมิใจกับการศึกษาของทิวา เช่น เมื่อกานดากลับมาถึงบ้าน พบทิวาที่เพิ่งเดินทางกลับมาจากอเมริกา ขณะที่ทั้งสองพี่น้องต่างดีใจมากที่พบกัน แต่ก็อดพูดอย่างภาคภูมิใจไม่ได้ว่า ทิวามีความสามารถเรียนจบกลับมาเร็วกว่ากำหนด ในตอนที่ 13 จาก 1, และเมื่อจำชีพสอบถามเรื่องราวของทิวาด้วยความสนใจ กานดาก็บอกจำชีพด้วยน้ำเสียงที่ภาคภูมิใจว่า ทิวาเรียนจบมาจากอเมริกา ในตอนที่ 14 จาก 5, และเมื่อกานดาพามารุดมารู้จักกับครอบครัวของเธอ ทิวาก็เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัว ที่สามารถแนะนำต่อบุคคลภายนอกได้ว่า เป็นสมาชิกครอบครัวที่จบการศึกษามาจากต่างประเทศ ในตอนที่ 13 จาก 3 เป็นต้น วิถีชีวิตของทิวาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ มีผลต่อสถานภาพทางสังคมในด้านได้รับการยอมรับ และเป็นที่น่าภาคภูมิใจของตนเองและครอบครัว

รัตนา เป็นตัวละครที่เห็นความสำคัญของการศึกษา เพียงเพื่อให้มีสถานะทางสังคมทัดเทียม หรือ มากกว่าตัวละครอื่น ดังเหตุการณ์ที่รัตนาออกมาพูดถึงเหตุผลที่รัตนาต้องการไปเรียนต่อด้านสื่อสารมวลชนที่ต่างประเทศ เพราะต้องการความโก้เก๋ ในตอนที่ 9 จาก 2

- มารุต - ตอนนี้เรียนไปถึงไหนแล้ว
 รัตนา - ปีนี้เป็นปีสุดท้ายแล้วค่ะ
 มารุต - จบแล้วจะไปต่อที่ไหน หรือว่าจะทำงานเลย
 รัตนา - ไม่เอาละค่ะ สมัยนี้จบแค่ปริญญาตรี ไม่เห็นจะโก้เก๋อะไรเลย นากะว่าจะไปต่อ
 มาสเตอร์ที่เมืองนอกอีกสัก 2 ปี หรือไม่ก็เรียนเป็นค็อกเตอร์ให้ได้เลยละ

วาทกรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของรัตนา ที่การศึกษาที่มีความสำคัญในการเพิ่มสถานภาพทางสังคม ด้วยการจบปริญญาโท จากเมืองนอก เพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ทางสังคมให้แก่ตนเอง ดังที่รัตนาใช้คำว่า "โก้เก๋"

ปฏิเสธ เป็นตัวละครที่ไม่แสดงวาทกรรมระบุว่าเคยมีประวัติทางการศึกษาเป็นอย่างไร แต่ปฏิเสธก็แสดงความพยายามที่จะลงทุนทางการเงิน เพื่อไขว่คว้าระดับการศึกษาที่สูงส่ง โดยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เพื่อยกสถานะทางสังคม และเป็นการสนองความต้องการของตนเอง ดังวาทกรรมที่แสดงในตอนที่ 24 จาก 3 ที่ปฏิเสธคุยโวกับลูกน้องถึงหนทางลัดที่ผิดๆ ในการแสวงหาศรัทธาทางการศึกษา

- ดุสิต - แหม .. เจ็บจริงๆครับเจ้านาย 3 นาทีกับการวางแผนการใหญ่ๆ อย่างนี้ผมทั้งใน
 ความสามารถของเจ้านายมากจริงๆ
- ปฏิเสธ - มันแน่นอยู่แล้ว นายปฏิเสธชะอย่าง ขนาดเรียน ยังไม่ต้องใช้เวลามากมายเลย ฉัน
 ใช้เวลา 3 เดือน ในการซื้อประกาศนียบัตรจากต่างประเทศถึง 2 สถาบัน เห็นมั๊ย
 ฉันสามารถเป็นนักเรียนนอกได้ภายใน 3 เดือน ไม่เหมือนไอ้พวกโง่ๆนั้น เสียเงิน
 ยังไม่พอ แถมยังเสียเวลาไปนั่งหลังขดหลังแข็ง กว่าจะได้ปริญญา มา น่าเบื่อจะตายไป
 นี้ ตอนนี้ฉันกำลังติดต่อซื้อปริญญาเอกจากอเมริกามาสักใบ เอาไว้รอดคุณปู่
- ดุสิต - อ้อ.. ถ้าอย่างนั้นอีกหน่อย ผมก็ต้องเรียกเจ้านายว่า ค็อกเตอร์ปฏิเสธสิครับ
- ปฏิเสธ - ถูกต้อง เอามั้ยละ ฉันจะซื้อให้แกใบหนึ่ง แกจะได้เป็นค็อกเตอร์ดุสิตโง่ละ
- ดุสิต - ทำทางจะแพงมากสิครับเจ้านาย
- ปฏิเสธ - แคล้งแล้วเดี๋ยว เอามั้ยละ...

จากวาทกรรมที่เกิดขึ้น เมื่อศึกษาร่วมกับเรื่องราวการดำเนินชีวิตของปฏิเสธ อาจสรุปได้ว่า ปฏิเสธให้ความสำคัญกับการศึกษาในเรื่องของระดับการศึกษาที่สามารถสร้างสถานะทางสังคม ให้เกิดการยอมรับ ยกย่อง เพื่อปิดบังพฤติกรรมอันเลวร้ายของตนเอง สร้างภาพลวงทางสังคมว่าเป็นผู้มีการศึกษา จึงยอมลงทุนเพื่อให้ได้รับความสำเร็จในการศึกษา ด้วยเงินจำนวนมาก ดังกล่าว

สำหรับตัวละครที่สำคัญอื่นๆ ก็มีวาทกรรมที่กล่าวถึงการศึกษาด้วยเช่นกัน แต่การศึกษาของตัวละครเหล่านั้น มิได้เข้ามาเกี่ยวพันกับการดำเนินเนื้อหา เช่น มีวาทกรรมที่ระบุว่า เอนกเป็นทนายความที่จบการศึกษามาจากต่างประเทศ และในเรื่องของกานดา แม้จะไม่ระบุถึงประวัติทางการศึกษาที่ผ่านมา แต่ในการดำเนินเรื่อง ก็มีวาทกรรมที่ทำให้รู้ว่า กานดาต้องพยายามอ่านตำรา ศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้มีความก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน

โดยสรุปถึงลักษณะวิถีชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ จะพบว่า ตัวละครจะมีวาทกรรมกล่าวถึงการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง โดยความสำคัญของการศึกษา มักเป็นไปในด้านที่ช่วยสนับสนุนสถานะทางสังคม ในการดำเนินชีวิตของตัวละคร ให้เป็นที่ยอมรับ ยกย่อง โดยเน้นไปที่การศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี และต้องเป็นการศึกษาจากสถาบันต่างประเทศ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มผู้ฟัง ที่คุณกัลยา ทิณพงษ์ให้ข้อมูลว่า กลุ่มผู้ฟังละครวิเศษคุณะ เกศทิพย์ในปัจจุบัน เป็นผู้มีอาชีพที่ใช้แรงงาน เช่น สาวโรงงาน คบขีบลีบล้อ และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ที่มีระดับการศึกษาไม่สูง วาทกรรมที่นำเสนอถึงสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น เนื่องจากระดับการศึกษา จะสามารถสร้างจินตนาการเกิดความทะเยอทะยาน มีความสุขกับการสร้างฝันไปตามเนื้อหา ว่าเขาอาจมีการศึกษาที่สูงส่งอย่างตัวละคร ทำให้เขามีเกียรติ มีรายได้ดี เป็นที่ยอมรับในสังคม หน้าที่ของวาทกรรมในเรื่องนี้อีกประการหนึ่งก็คือ การนำเสนอดังกล่าว เป็นการบอกกล่าวถึง ความเป็นไปของสังคม ว่าเป็นสุขสมัยของการศึกษา คนที่มีการศึกษาจะได้รับ การยอมรับ และมีสถานภาพที่ดีทางสังคม เหมือนที่วาทกรรมได้นำเสนอจากบทบาทชีวิตตัวละคร ดังที่กล่าวมา

5. วาทกรรมเกี่ยวกับความอึดในสังคม

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ก็คือตัวละครในเรื่อง มิได้ดำเนินบทบาทชีวิต เพียงแต่แสดงถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น เรื่องความรัก ความขัดแย้ง ริษยา อาฆาตแค้น โศกเศร้าเสียใจ ฯลฯ แต่บทบาทชีวิตของตัวละครที่ปรากฏในละครเรื่องนี้ ตัวละครแทบทุกคน ต่างดำเนินเรื่องราวไปตามวิถีทางแห่งอาชีพของตน และเป็นไปอย่างสอดคล้องกับเนื้อหา วาทกรรมที่น่าสนใจในเรื่องของอาชีพการงาน เป็นเหตุเป็นผลกับการดำเนินบทบาทชีวิต ที่ตัวละครต่างใช้ความพยายามในเรื่องอาชีพการงาน เพื่อความอึดในสังคม

ขอยกตัวอย่างที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า ละครวิทยุเรื่องนี้ มีการดำเนินเรื่องราวไปตามวิถีทางแห่งอาชีพ โดยขอยกประเด็นการดำเนินเนื้อหาที่สำคัญคือ กานดาเป็นตำรวจหญิงที่เก่งกล้าสามารถ จับผู้ร้ายมาได้ แต่ก็ถูกรุมตบตีเป็นทนายความฝีมือดี ว่าความเสียจนผู้ร้ายหลุดจากข้อหา ทำให้เกิดการพ้อแ่แม่แ่อน และรักกันที่สุดในที่สุด ทางด้านอลิสา นั้นต้องตกเป็นเหยื่อของปฏิเสฐ เพราะความพยายามที่จะมีอาชีพเป็นนักแสดง ส่วนปฏิเสฐก็เป็นไม้เบื่อไม้เมามาตามล้างผลาญกับกานดาและลูกน้อง เพราะประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายโดยตลอดทั้งเรื่อง เป็นต้น

นอกจากเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง ที่ให้ตัวละครดำเนินเรื่องราวสอดคล้องกับอาชีพการงานของตนโดยตลอดแล้ว ยังมีวาทกรรมที่แสดงถึงการใช้ความพยายาม ในการทำมาหาเลี้ยงชีพของตัวละคร ในเหตุการณ์ต่างๆ เช่น อลิสาบ่นถึงความยากลำบากในอาชีพหาประกัน ให้กานดาฟังในตอนที่ 3 ฉาก 1

- กานดา - มาหาจนถึงบ้าน มีแผนอะไรรีไปล่า ออย่าบอกนะว่าจะมาชวนคุณพ่อ คุณแม่ ทำประกันชีวิต
- อลิสา - แหม...แล้วไอ้การประกันชีวิตมันไม่ดีตรงไหนเธอจะผู้หมวดคนสวย โดยเฉพาะอย่างเธอที่ต้องทำงานเลี้ยงในการปราบโจรผู้ร้าย ยิ่งต้องสมควรทำประกันใหญ่เลย บริษัทของเราเนี่ย มีบริการ.....

- กานดา - (รีบพูดแทรก) เอาละ...เอาละ...พูดขึ้นมาไม่ได้เลยนะ
- อลิส้า - โธ่กาน ช่วยฉันสักหน่อยสเถอะ เดือนนี้ยังหาลูกค้าได้ไม่เข้าเป้าเลย
- กานดา - ฉันบอกเธอแล้วว่า ให้หาอาชีพอื่นทำ ไอ้อาชีพนายหน้าหาประกันนี้ มันไม่เหมาะกับเธอเลยนะอลิส้า
- อลิส้า - แหม สมัยนี้งานมันหาได้ง่ายๆเสียเมื่อไหร่ แล้วเป็นไง งานของเธอที่โรงพักยุ่งมากมัย
- กานดา - ก็เหมือนเดิมนั้นแหละ นับวันจิตใจคนเรายังจะเสื่อมลงทุกที ทำไมเขาถึงไม่คิดกันบ้างว่า สิ่งที่เขาทำมันทำให้คนอื่นเดือดร้อน แล้วถ้าเกิดวันใดวันหนึ่ง พฤติกรรมร้ายๆนั้น มาเกิดกับคนที่เขารัก หรือมาเกิดกับตัวเขาเอง แล้วเขาจะมีความรู้สึกยังไง เมื่อเรารู้สึกนี้เพิ่งจับได้อีกรายหนึ่ง อีกไม่กี่วันก็จะส่งฟ้องศาลอยู่แล้ว ไอ้หมอนี่ตัวแสบเสียด้วยซี
- อลิส้า - อ้อ ไอ้คนที่เธอบอกว่ามันเป็นพวกปล้นธนาคารใช้มีขลอะ

จากวาทกรรมดังกล่าว นอกจากอลิส้าจะแสดงให้เห็นถึงภาวะการทำงานที่ยากลำบาก และความพยายามในการทำมาหาเลี้ยงชีพของตนเองแล้ว กานดาก็ยังบอกเล่าให้รู้ถึงภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานของตนเองอีกด้วย ในการกล่าวถึงความพยายามในการทำมาหาเลี้ยงชีพนี้ ทิชา ก็เป็นตัวละครอีกคนหนึ่ง ที่แสดงวาทกรรมให้เห็นความพยายามไขว่คว้าอาชีพการงานที่ต้องการ ในตอนที่ 15 ฉาก 1

- กานดา - ว่าไงน้องพี่ หางานได้รียังละ
- ทิชา - ยังเลยคะ พี่กานช่วยหาหน่อยซี นี่หามาหลายฉบับแล้ว ไม่เจองานที่ถูกต้องเลย เอ้อ (ถอนใจ) เมืองไทยนี้หางานยากจังนะคะ
- กานดา - งานนะหาไม่ยากหรอก เพียงแต่ถ้าเราเป็นคนไม่เลือกงาน
- ทิชา - ก็พี่กานดูซาซี หุ่นอย่างชานี้เธอหะ ที่จะให้เป็นพนักงานขายของ หรือว่าเป็นจับกัง คนใช้ หมอนวด
- กานดา - (เสียดๆ) พูดอะไรบ้าๆ
- ทิชา - ก็จริงนี่คะ คุณี วันหนึ่งๆก็มีแต่ประกาศหาพนักงานต้อนรับสาวสวย พนักงานขายของอะไรพวกนี้

- กานดา - แล้วเราอยากจะทำงานอะไรล่ะ
- ทีชา - ชาอยากทำงานให้ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาชิคะ ชาเรียนมาทางด้านสังคมสงเคราะห์ ก็ต้องอยากจะทำงานเกี่ยวกับทางด้านนี้ ประเทศของเรายังขาดบุคลากรที่มีความเสียสละ และความอดทนอยู่มากนะคะ
- กานดา - แต่สมัยนี้เราจะมามัวเลือกงานไม่ได้นะ
- ทีชา - แต่ถ้าเราฝันทำไป ทั้งๆที่เราไม่ชอบ ชาว่ามันจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดีนะคะ
- กานดา - งั้นเราก็คงพยายามทำใจให้ชอบเสียสิ
- ทีชา - ไม่เอาหรอกค่ะ คอยดูสิ ชาต้องพยายามหางานที่ชาคิดว่าชาชอบให้ได้เลย
- กานดา - งั้นพี่ก็จะเอาใจช่วยนะ

ทีชาก็เป็นตัวละครอีกคนหนึ่ง ที่นำเสนอถึงความมานะพยายาม เพื่อให้ได้ประกอบอาชีพการงานอย่างมีความสุข ตามที่ตนเองต้องการ โดยการดำเนินเรื่องนั้น หลังจากที่ทีชาลงไปสัมภาษณ์งานมาหลายแห่ง ในที่สุดก็ได้ทำงานที่ถูกใจ ที่กรมประชาสัมพันธ์

ความพยายามในการประกอบอาชีพอีกกรณีหนึ่ง ที่ตัวละครนำเสนอ ก็คือ การพยายามเพื่อให้อาชีพของตนเองนั้นก้าวหน้า เช่นในเหตุการณ์ที่กานดามานะ เพื่อเตรียมตัวสอบเลื่อนยศในตอนที่ 47 ฉาก 1

- กานดา - พรุ่งนี้แล้วคือวันที่กานตั้งใจ ให้มันมาถึงเร็วๆ ตื่นเต้นจังเลยคะ
- มารุต - (พูดล้อเลียน)...อะไรกัน แค่ว่าจะได้เลื่อนเป็นผู้กองนี่ตื่นเต้นแล้วเธอ
- กานดา - ตื่นเต้นชิคะ รายงานฉบับนี้ที่จะช่วยประกอบการพิจารณาเลื่อนชั้นของกาน เพราะฉะนั้นกานต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด
- มารุต - ไม่ยักรู้ว่าคุณก็บ้ายศเหมือนกัน (หัวเราะ)
- กานดา - เต๊ยวเถอะ อ๋อมาว่าอย่างนั้นะ กานบ้ายศ แต่ไม่บ้ายอำนาจก็แล้วกัน
- มารุต - อ้าว อย่างอนชิว ผมแค่ล้อเล่นเท่านั้นเอง
- กานดา - ก็คุณเล่นพูดให้กานเสียหายนี่คะ

- มารุต - ไม่เห็นมันจะเสียหายตรงไหนเลย
- กานดา - เสียหายชั้ะ ถ้าใครได้ยื่นเข้าก็จะนึกว่า กานทำงานหวังตำแหน่ง ลาก ยศ
สรรเสริญ ไม่ได้ทำเพราะใจรักในอาชีพ

จากวาทกรรมดังกล่าว ทำให้รู้ว่า กานมีความพยายามที่จะทำให้อาชีพของตนเองมีความก้าวหน้ามากขึ้นกว่าเดิม โดยการให้ความมานะพยายามของตน มีได้อาศัยการพึ่งพามารุตที่เป็นพระเอก หรือตัวละครอื่นๆ

ตลอดการดำเนินเรื่อง ในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นอกจากการนำเสนอในความเป็นเรื่องสารพัดรส ตามรูปแบบของละครวิทยุโดยทั่วไปแล้ว วาทกรรมที่มีการนำเสนอมาทั้งหมดนี้ ได้แสดงถึงวิถีชีวิตประจำวันของตัวละคร ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการงานโดยตลอด และเป็นวิถีชีวิตที่ตัวละครต่างให้ความสำคัญ กับการทำงานอาชีพ โดยมีวาทกรรมที่แสดงออกถึงการพยายามดิ้นรนขวานขวาย ในการทำมาหาเลี้ยงชีพของตัวละคร ดังที่ได้ยกตัวอย่างมา สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ เหตุการณ์ หรือสถานที่ในการดำเนินบทบาทเนื้อหาของละครเรื่องนี้ นอกจากบ้านพักอาศัยแล้ว ก็มักเป็นเหตุการณ์และสถานที่ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพมากกว่าสถานการณ์อื่น ซึ่งหากพิจารณาจากหน้าที่ของวาทกรรม สามารถพิจารณาได้ว่า ผู้ส่งสาร กำลังบอกเล่าถึงสภาพสังคมเต็มไปด้วยการแข่งขัน ในการทำมาหาเลี้ยงชีพ เพื่อความอยู่รอดในสังคม แม้ตัวละครที่เป็นนางเอก ก็ต้องมีบทบาทชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป คือต้องดิ้นรนทำมาหาเลี้ยงชีพเหมือนตัวละครอื่นๆ ผู้สร้างได้ใช้ตัวละครเป็นตัวแทนในการใช้วาทกรรมเพื่อการบอกเล่า สภาพความเป็นจริงของสังคมดังกล่าว ผลจากวาทกรรมอีกประการหนึ่งก็คือ การสร้างจุดฝันและความทะเยอทะยานให้กับกลุ่มผู้ฟัง ที่มีอาชีพในการใช้แรงงาน เพราะอาชีพที่นำเสนอในละครวิทยุเรื่องนี้ เป็นอาชีพที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า ทั้งทางด้านสังคม และรายได้ ผู้ฟังอาจสร้างจินตนาการตามเนื้อหาได้ว่า สักวันหนึ่งตนเองอาจเป็นเหมือนตัวละครที่ต้องการจะเป็นอย่างนั้น ทำให้เกิดความทะเยอทะยาน ความคิดฝันที่เป็นสุข จากเนื้อหาของละครวิทยุที่ได้นำเสนอจากวาทกรรมนี้

โดยสรุปจากลักษณะวิถีชีวิตประจำวันที่ได้นำเสนอทั้ง 5 ประการ นี้จะเห็นว่า นอกจากวาทกรรมจะทำหน้าที่สื่อความหมายให้รับรู้ถึงลักษณะของวิถีชีวิตประจำวันแล้ว ทางด้านผู้ส่งสารนั้น วาทกรรมยังสามารถบอกได้ถึงสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการ หรือวัตถุประสงค์ในการสร้างวาทกรรมแต่ละประเด็น แต่โดยข้อสรุป จากการขอมูลการสัมภาษณ์คุณกัลยา ทิมพงษ์ ที่เคยให้ข้อมูลว่า... (กัลยา ทิมพงษ์, สัมภาษณ์) เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ของวาทกรรม กับลักษณะวิถีชีวิตประจำวันดังกล่าวมา วาทกรรมก็ได้ทำหน้าที่เป็นละครสอนใจสำหรับผู้ฟัง ตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิต เช่น ในเรื่องของความช่วยเหลือเกื้อกูล การแสดงความรักที่ปฏิบัติต่อกันด้วยความปรารถนาดี การทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดในสังคม การพยายามสร้างสภาพของตนเองด้วยการศึกษา สิ่งดังกล่าวมานี้ วาทกรรมได้ทำหน้าที่สอนใจสำหรับผู้ฟัง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม แม้การวิเคราะห์วาทกรรมในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" นี้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะวิถีชีวิตประจำวัน ของตัวละครในรูปแบบต่างๆ ตามที่กล่าวมาในบทนี้ แต่ลักษณะวิถีชีวิตประจำวันดังกล่าว เป็นเพียงลักษณะวิถีชีวิตประจำวันที่ปรากฏเฉพาะในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" เท่านั้น จึงมิได้หมายความว่า ละครวิทยุทุกเรื่องที่น่าเสนอใน พ.ศ. 2536 จะมีลักษณะวิถีชีวิตประจำวันของตัวละครเช่นเดียวกันทุกเรื่อง ในละครวิทยุแต่ละเรื่องย่อมมีการนำเสนอสิ่งที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ TEXT และ CONTEXT อันเกิดจากผู้ส่งสาร แต่ในความคิดเห็นของผู้วิจัย มีความเห็นว่า ละครวิทยุที่เกิดขึ้น ณ ยุคสมัยใด แม้เนื้อหาของรายละเอียดของเรื่องจะมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่างๆ ขององค์ประกอบในการสื่อสาร แต่ภาพรวมของละครวิทยุที่ผลิตและนำเสนอร่วมยุคสมัยเดียวกันนั้น ย่อมมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน อันเกิดจาก REAL LIFE ในการอยู่ร่วมสังคมเดียวกันของกลุ่มผู้ส่งสาร หรือผู้สร้างสรรค์ละครวิทยุ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ละครวิทยุ เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่สามารถเป็นพยานหลักฐาน ที่สะท้อนภาพลักษณ์ทางสังคมแต่ละยุคสมัยได้ เช่น เราจะพบว่าเนื้อหาของละครวิทยุเมื่อ 20 กว่าปีที่แล้วมานั้น มีบรรยากาศของเรื่องเรียบง่าย แสดงแต่บทบาทรัก โศก หรือบทชีวิตต่างๆ แต่ละ

ครุวิทยุในยุคปัจจุบัน จะสอดคล้องการดำเนินชีวิต ที่ต้องมีการแข่งขัน เพื่อความอยู่รอดในสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การศึกษาถึงลักษณะวิถีชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในละครวิทยุ นอกจากเป็นการนำเสนอเพื่อตอบปัญหาของการวิจัยแล้ว ยังสามารถศึกษาและพิจารณาได้ถึงภาพลักษณ์ทางสังคมของบุคคลสมัย และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาเนื้อหาของละครวิทยุ เพื่อพิจารณาถึงข้อมูลด้านอื่นๆ ที่ต้องการศึกษา ได้ต่อไปในอนาคต

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย